

Grozen čin blazneža. - Velika vremenska katastrofa.

ENAINŠTIRIDESET OTROK IN ODRASLIH OSEB JE PRIŠLO OB ŽIVLJENJE PRI RAZSTRELBI V BATH, MICHIGAN. — ATENTATOR NI BIL PRI ZDRAVI PAMETI. — NAJPRVO JE POGNAL V ZRAK SVOJO HIŠO. — PRI ENI DRUŽINI IMAJO PET MRTVIH.

Bath, Mich. — Mala farmarska vasica, oddaljena dvanajst milj severovzhodno od Lansinga, kjer je vedno vladal mir, je danes pozorišče velike žalosti. Čin človeka, kateremu se je omračil um, je povzročil v trenutku, da danes žaluje vsa vas, v kateri je le malo hiš, kjer bi ne bilo mrtlica.

Človek, ki je to gorje povzročil, Andrew Kehoe, je bil farmar in okrajni šolski blagajnik. Nanosil je v klet šolskega poslopja dinamit, ga zažgal, eksplozija je bila strahovita; del poslopja je razdejal, ko se je dim in prah poleg, so ljudje začeli razkopavati po ruševinah in iskali trupla svojih otrok, ki so našli tako žalostno smrt. Šestindeset otrok je prišlo ob življenje in pet odraslih oseb. Med slednjimi je tudi farmar, ki je to veliko gorje povzročil. 40 otrok je pohabljenih, 100 družin je prizadetih, pri eni imajo pet mrtvih.

Trinindeset otrok je bilo takoj mrtvih, trije so pa izdihnili v bolnišnici, kamor so jih težko ranjene prenesli.

Izmed odraslih oseb je prišel ob življenje poleg blazneža tudi E. E. Huyck šolski vodja; Miss Hazel Weatherbee, učiteljica; Glenn Smith, poštni mojster in Nelson McFarren, njegov tast. Zadnja dva sta se z avtom peljala mimo poslopja ko je nastala eksplozija in bila ubita.

Severni del trinadstropnega šolskega poslopja je popolnoma razdejan. Par sto funtov dinamita je bilo ukradenega zadnje čase iz skladišča nekega kontrakterja. Kradel ga je gotovo Kehoe, iz tega je razvidno, da je bil na to že par dni prej pripravljen. Kehoe je bil moč srednje starosti in je bil v finančnih težkočah. Zadnje čase je neprestano tožil o visokih davkih. Skrbeli so ga tudi davki, ki so bili naloženi na šolsko poslopje, ki je šele tri leta staro. Večkrat se je izrazil, da je on v to šolo toliko svojega denarja vtaknil, da je zdaj uničen.

Po okoliščinah sodeč, je Kehoe delal vso noč v torku v kleti šole in polagal kose dinamita po tleh. V sredo zjutraj je bilo njegovo prvo delo, spraviti svojo ženo s pota, ki je šele pred kratkim prišla iz bolnišnice. Ona je bila prva žrtev. Nato je z dinamitom pogнал svojo hišo v zrak, nakar je sedel v avto in se peljal v vas, kamor je prišel, ko se je zjutraj pouk v šoli že začel. V šoli je navadno nad 300 učenec.

Ko je Kehoe ustavil avto pred šolo, je šolski vodja, Huyck, hitel k njemu, kajti slutil je, da z možem nekaj ni v redu. Kaj in zakaj je slutil, ne bi nikoli znano, ker Huyck je tudi med žrtvami, ker si je prizadeval, da bi preprečil blaznežu svojo namero izvršiti. Kehoe je med tem časom že napeljal žico od svojega avtomobila in jo spojil z ono, ki je vodila v klet, kjer je bil dina-

mit. Predno je prišel šolski vodja do blazneža, je že pograbil puško in oddal strel v zadnji konec svojega avtomobila, kjer je imel še večjo množino dinamita. V naslednjem trenutku je nastala strahovita eksplozija, avto Kehoea je razneslo na kosce, na mestu sta bila tudi mrtva on in šolski vodja, kakor tudi zgoraj omenjena, ki sta se z avto peljala mimo. Najhujše je pa bilo po razstrelbi v šolskem poslopju, katera je bila takoj za prvo. Eksploziralo je par sto funtov dinamita v kleti. Severna stena poslopja se je zrušila in pokopala pod seboj otroke, ki so bili v temu razredu, kakor tudi učiteljico.

Panika je nastala med tistimi, ki so bili zajeti v podrtinah, a vendar se pri življenju. Učiteljice in otroci iz drugih razredov so hiteli k izhodom. Vest o nesreči se je bliskoma raznesla po okolici; starši otrok in drugi ljudje so prihiteli, dogajali so se pretresljivi prizori. Matere so jokale in vile roke ter pomagale pri razkopavanju groblje. Očete so pustili delo in prihiteli na lice mesta. Ni bilo drugega slišati, kakor: kje je moj otrok, kje je moj otrok?

Ena stena se je podrla na notranjo stran, tri so se pa zrušile na zunanjo.

Vojaštvo iz Lansinga je prišlo v vas takoj po tragediji in prevzelo delo pri iskanju žrtev. Ko so preiskovali klet pod tistim delom poslopja, ki ni bilo prizadeto po eksploziji, so našli še več kosov dinamita. Če bi bil tudi ta eksploziral, bi bilo število žrtev dvakrat večje. Sreča v nesreči je tudi bila, da po eksploziji ni izbruhnil požar, da so se lahko otroci iz drugih razredov rešili.

Iz Lansinga so tovarne poslane svoje delavce na pomoč pri razkopavanju razvalin. Zdravniki in strežnice so prišle takoj na mesto nesreče. Guverner Fred W. Green in njegova žena sta bila med prvimi v nesrečni vasi. Guverner je odložil suknjo in pomagal pri delu; Mrs. Green je pa tolažila starše, katerih otroci so na tako žalosten način prišli ob življenje. V eni družini je pet otrok prišlo ob življenje; lahko si mislimo žalost, katero občutijo starši.

Kehoe je bil izobražen človek in izkušen električar. Kot farmar je bil marljiv in je imel svoje polje vedno dobro obdelano. Otrok ni imel. Star je bil 45 let.

V ANGLIJI SE ŠTEVILO BREZPOSELNIH KRČI.

London, Anglija. — Od kar se je končala premogarska stavka v Angliji, se ni bilo število brezposelnih v Angliji tako majhno, kakor je zdaj. Lansko leto meseca junija jih je bilo brez dela 1,645,070, danes jih le 998,300.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

USODEPOLNA ŠALA; DEVET OSEB MRTVIH.

Berlin, Nemčija. — Tukaj se je neki deček v cestni železnici, ko se je motornar za hip odtrnil od svojega mesta, igral s premikalno napravo in karo spravil v tek z največjo brzino. V vozu je bilo polno potnikov. Kare ni nihče znal ustaviti in se je preukucnila; devet oseb je bilo na mestu mrtvih, enajst pa ranjenih.

VIHARJI V DRŽAVI ILLINOIS IN INDIANA.

Državi Illinois in Indiana je zadela vremenska katastrofa, ki je zahtevala človeške žrtve in napravila ogromno škodo.

Peoria, Ill. — V noči od srede na četrtek so divjali silni viharji v srednjem delu države Illinois in Indiane. Materialna škoda je ogromna; petnajst oseb je prišlo ob življenje, precejšnje število je pa ranjenih. V Indianapolisu je dvajset oseb zadobilo težke poškodbe. O nalihv poročajo tudi iz države Iowa. V Peoria se je oblak utrgal. Iz Pekinga poročajo, da je prišla ob življenje ena cela družina. Padala je tudi toča. V Peoria je bilo ponekod do sedem čevljev visoke vode, promet je bil popolnoma ustavljen; kleti v spodnjem delu mesta so bile preplavljene. V bolnišnici v Bartonville je toča, ki je bila debela kakor kokošja jajca, pobila 1500 okenj. V Stark okraju so našli tudi napravili veliko škodo; dva mosta je voda odnesla. Severno od Cantona je bilo tudi zelo hudo, kjer so udarjale strele v drevesa in strehe je jemalo raz hiš. Natančno število žrtev še ni ugotovljeno; mnogo oseb je pogrešanih, za katere se ne ve, so li žive ali mrtve.

Urbanville in Richlands, je pod vodo; v bližini East Peoria je voda podrla nasip, hiše je rušilo, zmeda je bila velika. Koliko je žrtev še ni znano. 350 oseb se je rešilo le pomanjkljivo oblečenih, za katere skrbi Salvation Army v Peoria.

THOMPSON ZA POMOČ POPLAVLJENCEM.

Chicago, Ill. — Župan William Hale Thompson je rekel, da je dolžnost našega mesta, da kar največ mogoče prispeva k skladu za poplavlence ob Mississippiju. Zavezava se tudi zato, da bi se nekaj ukrenilo, da bi se katastrofa, kakršna je zdaj zadela dolino ob reki Mississippi, več ne ponovila. Zato pa je treba, da se zavaruje obrežje. Pripravlja se veliko zborovanje, na katerem bodo zastopani kongresniki in drugi odlični možje, ki se bodo posvetovali, kako se bo to storilo. Thompson pravi, da mora biti na tem zborovanju, ki se bo vršilo v Chicagu, najmanj 2500 mož skupaj zbranih. Predsednika Coolidgea bo na zborovanje zastopal delevski tajnik James J. Davis.

McGRAY BO POMILOŠČEN. Washington, D. C. — Generalni pravdnik Sargent je prejel priporočilo, da bi se pomilostilo W. T. McGray-ja bivšega guvernerja iz države Indiana, ki sedi v Atlanta jetnišnici, kamor je bil obsojen leta 1924. za dobo 10 let.

SCHWAB IGRA GOLF.

Slika nam predstavlja Chas. Schwaba pri igranju golfa v Del Monte, Cal. — Kralj jekla posveča zadnje mesece veliko časa temu športu, v katerem je pravi mojster.

JUGOSLAVIJA IN ITALIJA SE SPORAZUMETE.

Dunaj, Avstrija. — Konferenca Male antante je dobro vplivala na napete razmere med Italijo in Jugoslavijo. Rumunski, čehoslovski in jugoslovanski zunanji ministri so na konferenci izjavili, da bodo kot veriga skupno držali, proti vsakemu napadalcu ali kršitelju miru na Balkanu. Italija je dobro razumela besede rumunskega zunanjega ministra, ki je rekel na konferenci, da je Romunija v prijateljski zvezi z Italijo — ker pa je tudi prijateljica Jugoslavije, ne bo pustila, da bi bila osamljena, če bi bila napadena. Italija se dobro zaveda, če bi z orožjem nastopila proti Jugoslaviji, bi ne bili le bajoneti napadene obrnjeni proti njej, temveč tudi bajoneti Romunije in Francije.

PRVA ŽENA ODSTOPILA MOŽA, DRUGI.

Chicago, Ill. — V okrajni ječi sedi mehanik George Hansen, radi zločina mnogoženstva. Poročil se je z Miss Hazel Shephert, ki živi na 6521 So. Racine Ave., ne da bi se preje ločil od svoje prve žene, Anne Hansen, ki stanuje na 1369 E. 17. cesti z enim otrokom, kateremu je on oče. V torku sta bili obe ženski poklicani pred sodnika. Sodnik je vprašal prvo ženo, če je pri volji dati svojega moža, ki spada po postavi le njej, drugi ženski. Prva žena je privolila in rekla, da se rada loči od njega, da bo lahko poročila drugo. Pripomnila je, da ga je ona imela celih pet let, in misli, da je to dosti. Ko je sodnik vprašal drugo ženo, če se ne boji poročiti človeka, ki je svojo prvo ženo zapustil, je odgovorila, da bo že vse "all right", ker se je zdaj že pobiljšal.

McGRAY BO POMILOŠČEN. Washington, D. C. — Generalni pravdnik Sargent je prejel priporočilo, da bi se pomilostilo W. T. McGray-ja bivšega guvernerja iz države Indiana, ki sedi v Atlanta jetnišnici, kamor je bil obsojen leta 1924. za dobo 10 let.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA PREPREČENA.

Detroit, Mich. — Vodstvo železnice Pere Marquette je doseglo sporazum z voditelji unij, ki so grozili s stavko, katera pa je zdaj preprečena. Bilo je več spornih točk, katere so pa rešili v obojestransko zadovoljnost; nekatere so še ostale nerešene, vendar so tako malenkostne, da se ni bati zopetnih koplikacij.

ANGLEŽI PROTI KITAJSKIM BOLJŠEVIKOM.

Angleška vlada je poslala po svojem zastopniku v Hankovu ostro noto zunanjemu ministru kantonske radikalne vlade.

Peking, Kitajsko. — Eugene Čen, zunanji minister kantonske radikalne vlade, je prejel od angleškega zastopnika v Hankovu ostro noto, ki je kitajske boljševeke zelo poparila. Noto je udarec komunistični propagandi na Kitajskem, in je v prilogi severni kakor tudi stranki Kajšeka, to je zmernih nacionalistov. Obenem pa tudi daje upanje tistim, ki bi radi videli, da bi se vzpostavil zopet red v deželi, kajti v noti se namiguje na sporazum z generalom Kajšekom in voditelji severne stranke.

VEČ MEST NANOVO PREPLAVLJENIH.

Prebivalstvo v Atchafalaya bazinu pripravljenost, da zapusti svoja domovja, ker povodenj se še vedno širi.

New Orleans, La. — Povodenj ogroža veliki bazin zapadno v Atchafalaya, kjer so dobili prebivalci ukaz, da morajo biti pripravljeni na povelje za beg. Petsto drugih mest se je doslej že enakemu ukazu pokorilo, drugače bi bilo število žrtev še veliko večje. Več mest je nanovo preplavljenih; ljudstvo se je rešilo.

Reševalci so bili zelo zaposleni, ko so iz vseh krajev ljudje klicali na pomoč. Nekateri so se rešili na strehe, drugi na drevesa. Letalci iščejo take, ki so po samotnih krajih prepričani usodi. Reševalcem označijo take kraje, ki se takoj podajo s čolnom tja. So pa nekateri tudi v takih krajih, ki jih še letalci ne vidijo in usoda teh je zapečatana.

LETALSKA NESREČA

Middletown, Pa. — Ob življenje je prišel Maj. Harold Geiger, ko je letalo s katerim se je nahajal nad Olmstead letalnem polju, treščilo na zemljo in se vnelo. Truplo nesrečnega je bilo zelo ožgano; letalo je uničeno.

V CHICAGU JE ŠE 10,000 NEDRŽAVLJANOV.

Chicago, Ill. — Shirley D. Smith, okrajni naselniški ravnatelj je izjavil, da je v mestu še 10,000 inozemcev, ki niti ne mislijo na to, da bi kedaj postali ameriški državljani.

Iz neodrešene domovine.

NA VSEM SVETU NI NARODNE MANJŠINE, KI BI BILA TAKO ZATIRANA, KAKOR SLOVANSKA V ITALIJI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Grozovlada fašizma v Istri.

Medtem ko daje rimska vlada po svojih listih objavljati bajke o "preganjanju" malostevilnih Italijanov v Dalmaciji in na Krku (preganjanje obstoja v tem, da imajo ti po večini priseljeni neavtohtoni elementi svoje lastne šole, na katerih poučujejo od italijanske vlade plačani in od njenih organov nadzorovani učitelji!), se a Istri, koje prebivalstvo je po veliki večini slovansko, dogajajo stvari, ki se ne bi zdele v XX. stoletju nikomur mogoče. V celi Evropi in najbrže tudi drugod po svetu ni narodne manjšine, s katero bi se tako divjaško ravnilo, kakor ravna Italija pod diktaturo Mussolinija s Slovani. V Istri pa se je ustoličil režim, kateremu se da primerjati samo svoječasnno delovanje "Čeke" v boljševiski Rusiji.

Fašizem v Istri ima dvojno lice, eno legalno in uradno, drugo skrito in zahrbtno. Legalni fašizem predstavlja puljski prefekt Cavalieri, drugega pa fašistovska organizacija kot taka. Ta izvršuje po raznih temnih elementih, ki spadajo po velikem delu v kader navadnih zločincev, grozovlado in teroristične akte, predstavniki zakona pa si potem v javnosti perejo roke, češ, to ni naše delo. Je pa oblast s fašisti dogovorjena, in ko so n. pr. lanskega leta izvršili "neznani" lopovski napad na nekega duhovnika, ki so ga izvalili pod pretezo, da je treba obhajati bolnika, ter ga vsega ranili, so pa karabinjerji dobili od svojega poveljstva nalog, da znanih zločincev ne smejo ovaditi. Istosčasno je prišla od glavnega tajnika fašistovske stranke v Rimu v Trst naredba, da se proti fašistom ne sme postopati.

Najnovejši slučaj imamo zopet poročati iz Krkavca. Komaj se je v ta kraj vrnil po zadnjih dogodkih zazeljeni mir, že so se fašisti vrgli zopet na "delo." Župnik Silvani, ki so mu fašisti stregli po življenju, stori vse, samo da bi ohranil mir v svoji fari. Nedeljsko pridigo ponovi tudi v italijanskem jeziku, čeravno stanujejo v vasi samo tri italijanske družine; vsi drugi fašisti so renegati, ki italijanskega niti ne znajo. Č. g. Silvani poučuje v šoli krščanski nauk v italijanski, kakor zahtevajo šolska oblastva, v cerkvi pa razlaga otrokom Kristusovo besedo v slovenskem jeziku. V cerkvi je tudi otrokom razdelil slovenski katekizem. Zadosti je bilo. Kolovodjo fašistov, slovenskega renegata učitelja Delucco (Deluk!) in drugega italijanskega učitelja v duhovski obleki je to zbadlo. Šli so in ovadili Silvani-ja karabinerjem. Ti so seveda "zločinca" naznanili dalje na prefekturo. Na posredovanje višjega cerkvenega oblastva je prefektura uvidela, da ne gre za "nevarne" propagandne knjige. Upamo, da je č. g. Silvani vsaj za nekaj dni zago-

tovljen mir. V Krkavcu ne pride niti eden slovenski časopis! Vse reklamacije so zaman.

Popolne bojne postojanke.

Celokupno obmejno področje od Trbiža do Reke je izpremenjeno v eno samo vojaško utrdbo. Povsod so zgrajene betonske postojanke za težke topove, ozemlje je prepreženo s strelskimi in zveznimi jarki, utrjenimi z bodečo žico. Na mejo vodi sistematična mreža novih cest, in poti, ki za običajni promet nimajo zmisla. Tako vodijo ceste na Snežnik, preko Hrušice, ob meji po čisto neobljuden krajih. Prav tako so izpolnjene železniške proge — posebno na južni železnici — z novimi odnosno razširjenimi postajami in obsežnimi rampami na mestih, kjer civilni promet nima nikakih interesov. — Pred tremi tedni so vse primorske občine dobile nalog, da morajo vsaka v svojem področju v najkrajšem času popraviti vse ceste in kolovoze. Dan za dnem švigajo po obmejnem ozemlju avtomobili z visokimi častniki, ki proučujejo teren-ske razmere in možnosti.

Prijet na meji.

Karabinerji so aretirali pri Studenem na meji jugoslovanskega državljanca Antona Zbaničnika pok. Andreja. Bil je brez potnega lista. Karabinerjem je izjavil, da je prišel v Italijo iskat delo. Spravili so ga v zapor v Opatiji.

Velike demonstracije za Dalmacijo.

O priliki proslave rimskega božiča — dne 21. m. m. — so se po vseh večjih, posebno pa vseučiliških italijanskih mestih vršile velike demonstracije za "neodrešeno Dalmacijo." Povsod so se orili klici: "Doli Jugoslavija! Živela vojna proti Jugoslaviji!" Vsi slavnostni govori so izzvenjali za "odrešitev" Dalmacije. Oblastva so preskrbelja za to, da poročila o teh demonstracijah in govorih niso prišla v liste.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.
Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke.
Dinarje, ozir. lire samo včeraj pošiljati po tehle cenah:

500 Din.	\$ 9.40
1,000 Din.	18.50
2,500 Din.	46.25
5,000 Din.	92.00
10,000 Din.	182.00

100 lir	\$ 6.15
200 lir	\$12.00
500 lir	\$29.00
1000 lir	\$57.00

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

